

August Seydler

Astronomické tradice v Pardubickém kraji

Žamberský rodák August Seydler

Další významnou postavou naší astronomie 19. století spjatou se Žamberkem, tentokrát jde přímo o jeho rodáka, je August Jan Bedřich Seydler (1849–1891). V roce 1872 se soukromě habilitoval jako docent fyziky na pražské filozofické fakultě a brzy se stal vysoce uznávanou vědeckou kapacitou. Působil také jako adjunkt (asistent) na pražské hvězdárně. V roce 1884 byl zvolen řádným členem Královské

české společnosti nauk a o rok později pak řádným profesorem teoretické astronomie a teoretické fyziky české pražské univerzity. V roce 1890 se stal řádným členem České akademie věd a umění.

Zabýval se teoretickou fyzikou, mechanikou, teorií pružnosti a výzkumy elektřiny, v astronomické oblasti jsou významná zejména jeho díla věnovaná drahám planet a komet či souvislostem Lagrangeových výzkumů problému tří těles. Je rovněž autorem zásadních příspěvků k řešení Keplerových rovnic. Věnoval se však také filozofické problematice, čehož dokladem je práce o výzkumech jeho přítele Gustava Theodora Fechnera, který je jedním ze zakladatelů moderní experimentální psychologie. Stejně úspěšný byl Seydler i na poli organizace české vědy, například vypracoval a v roce 1889 realizoval plán na zřízení univerzitního astronomického ústavu na Letné, jehož se pak stal ředitelem.

Seydlerův přínos spočívá především v jeho pracích na poli teoretické astronomie, které nabyly světového významu. Vedle toho má však jeho dílo také hluboký význam národní. Byl prvním profesorem astronomie na české univerzitě. Protože do jeho doby nebyla astronomická díla psána česky, byl Seydler nucen vytvořit pro teoretickou astronomii českou terminologii.

Až na zcela nepatrné výjimky se jeho odborné výrazy udržely až do dneška. Mezi Seydlerovy přátele patřil také T. G. Masaryk, s nímž astronom sdílel potřebu budovat u nás vědecké kritické myšlení.